

Penn Central zopet išče zvezno podpora

Penn Central železniška družba, ki je doživela junija 1970 finančni polom, išče zopet zvezno pomoč, ki je naj ohrani pri življenju.

WASHINGTON, D.C. — Penn Central je največja železniška družba v ZDA in gre preko njenih tračnic okoli 20% vsega železniškega prometa v deželi. Ko sta pred leti družbi New York Central in Pennsylvania proslili za združitve, sta trdili, da bo to okrepilo njun položaj in ju postavilo na trdno finančno osnovo.

Ni bilo dolgo, ko je bila združitev odobrena in izvedena, pa se je pokazalo, da računi niso bili pravilni in še bolj, da so težave ostale skrite javnosti, ko so jih vodniki družbe jasno videli. Tako je prišlo junija 1970 do poloma, družbo je prevzel posebni odbor, ki je dobil od ZDA 200 milijonov zajamčenega posojila, da jo sanira. Ta je obljubil to doseči do leta 1976.

Sedaj se je obrnil na zvezno vlado in zaprosil za novo finančno pomoč, ker da brez nje ni mogoče železniške družbe spraviti zopet na noge. Pomoč naj bi bila nekje med 200 do 500 milijoni dolarjev.

Uradno postavljeni vodniki družbe trdijo, da so dohodki manjši, kot so jih predvideli, stroški za obnovo in modernizacijo pa večji. Radi bi ukinitili tovrstni promet na kakih 5.000 miljah prog, kjer ga je premalo, otrsli pa bi se radi tudi osebnega prometa v okolici velikih mest, ki tudi prinaša samo izgubo.

Sirijski in Izraelci se spopadajo preko meje

BEIRUT, Lib. — V torek so sirijska letala skušala prestreči izraelsko lovsko patroljo nad Golanskim višavjem in se zapletla v njo v boj. Libanonsko poročilo trdi, da sta bila na libanonskih tleh najdena dva sirijska letalca, eden pa je kmalu umrl.

Izraelci poročilo pravi, da so Izraelci sestrelili eno sirijsko letalo, sami pa niso imeli nobenih izgub. Sirijski priznavajo izgubo enega svojega letala, pa trdijo, da so uničili tudi eno izraelsko. Neuradne vesti v Libanonu sodijo, da sta bili dejanska sestreljeni dve sirijski letali MIG-21.

Sirijski so v zadnjih tednih precej bojevit. Tako so pretekli teden s topovi streljali na izraelsko naselje na Golanskem višavju. Izrael je na to odgovoril z letalskim napadom na dve sirijski vojaški oporišči preko 20 milj daleč v notranjost Sirije. Torkov letalski spopad največji od 21. novembra lani, ko so Izraelci sestrelili 6 sirijskih letal MIG-21, pomeni brez dvoma nadaljevanje teh obmejnih prekomajnih spopadov in streljanj.

Vremenski prerok pravi;

Večinoma oblačno in deževno. Najvišja temperatura čez dan do 50. Na noč hladnejše in verjetnost prehoda dežja v sneg.

Novi grobovi

Theresa Raymond
Na svojem domu na 1103 E. 72 St. je umrla včeraj 65 let stara Theresa Raymond, roj. Mahnic na Slovenskem primorskem, od koder je prišla v ZDA v ranih letih. Bolehala je zadnjih 25 let. Bila je žena Paula, mati pok. Paula, Anne Lapp in pok. Stanleyja. Pogreb bo v soboto iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. ob 9., v cerkev sv. Franciška ob 10., nato na Kalvarijo.

Carolyn Jablonski
V torek je umrla 64 let stara Carolyn Jablonski z 18003 Schenley Avenue v Euclid General bolnišnici. Pokojna je bila rojena Studzinski na Poljskem, žena Aleksandra, mati dr. Raymonda Jablonski (St. Louis, Mo.) in Eugena Jablonski PhD (Findley, O.) in Mrs. Jamesa Setny. Pogreb bo v soboto iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. ob 9., v cerkev sv. Kazimirja ob 10., nato na Kalvarijo.

Pat Nixon najbolj občudovana žena v ZDA

PRINCETON, N.J. — Po Gallupovem povpraševanju je bila v letu 1972 žena predsednika ZDA Pat Nixon najbolj občudovana žena v ZDA. Takoj za njo je bila Golda Meir, predsednica vlade Izraela, nato pa Indira Gandhi, predsednica vlade Indije, ter Mrs. Dwight Eisenhower, žena pokojnega predsednika ZDA D. D. Eisenhowerja.

Lani je bila Pat Nixon prvič izbrana na prvo mesto, leta 1971 je bila na drugem, prav tako leta 1970, leta 1969 pa celo na tretjem za Mrs. Eisenhower in Mrs. Golda Meir.

Obilo praznih miz

WASHINGTON, D.C. — Preko polovico osebja v uradih Bele hiše je zapustilo svoja mesta. Nekateri so bili premeščeni, drugi pa so enostavno odšli, oziroma bili odpušteni.

Pravijo, da je v uradih Bele hiše obilo praznih pisalnih miz, ki čakajo na nove moči.

George J. Mitchell

GEORGE J. MITCHELL, odvetnik iz države Maine, prijatelj sen. Edmunda Muskie, je bil med kandidati za novega načelnika demokratske stranke.

Povečani prispevek za Social Security

WASHINGTON, D.C. — S 1. januarjem je stopil v veljavo zakon o povišanju prispevka za Social Security. Sedaj plačuje tako uposlenec kot uposlitelj vsak po 5.85% letnega zaslužka do največ \$10.800.

Doslej sta tako delavec kot delodajalec plačevala vsak le po 5.2% od letnega delavčevega zaslužka do največ \$9.000. Tako je bil doslej največji prispevek za Social Security letno za vsakega \$468, poslej pa je \$631.80.

S povišanji prispevki bodo zvišane tudi pokojnine za tiste, ki bodo povišane prispevke plačevali. Tisti, ki so zdaj stari 35 let, utegnejo imeti, ko bodo dopolnili 65 let letno pokojnino Social Security \$12.000 ali celo več. Povišanje sedanjih pokojnin je avtomatično, kakor hitro se življenjski stroški povečajo za 3%.

Razlike v dohodkih v naši deželi se večajo

Najnižja plast delavstva zastaja v svojem deležu skupnega dohodka, ko najvišja prekomerno raste.

WASHINGTON, D.C. — Spreminjajoče se prebivalstvo in spreminjajoča se sestava narodnega gospodarstva naj bi bila kriva, da razlike v dohodkih med delavskimi skupinami in plastmi zaposlenih rastejo, namesto da bi se manjšale, kot so nekateri upali, da se bo zgodilo. Posetna študija, ki je bila objavljena v "Monthly Labor Review", kaže, da dohodki gornjih plasti uposlenecv dalje rastejo in bodo še rastle v večjem obsegu in razmerju kot dohodki nižje plasti.

Peter Henle, pisec študije, pravi, da gre razvoj po drugi svetovni vojni na splošno v drugo smer, kot je večina doslej sodila. Razlike imajo vzrok v povečanih izplačilih Social Security, javnih podpor in tudi v tem, da prihaja v navado, da je v družinah zaposlen še kdo poleg očeta, oziroma glavnega hranitelja.

V razdobju 1958-1972, ki ga je Peter Henle proučeval, so dohodki na splošno stalno rastle v vseh panogah gospodarstva. Pri delitvi teh dohodkov je Henle dognal, da je delež spodnje petine moških delavcev padel od skupno 5.10% na 4.6%, med tem ko je istočasno delež gornje petine moških uposlenecv porastel od 38.15% na 40.55%.

Dva skrajna levičarja izgubila mesto na Harvardu

CAMBRIDGE, Mass. — Levičarska ekonomia Arthur MacEvan in Samuel Bowles, ki sta v preteklem desetletju vneto sodelovala v študentskem levičarskem gibanju, sta izgubila svoje profesorsko mesto na Harvard univerzi.

Čba trdita, da ju niso obdržali, ker zastopata levičarske, marksistične nazore in stališča. Univerzitetno vodstvo te trditve zanika.

RDEČI V JUŽNEM VIETNAMU ZOPET ŽIVAHNO NAPADAJO

Ko so v Parizu obnovljena pogajanja o končanju vojskovanja, so rdeči postali v Južnem Vietnamu zopet živahni in podjetni. Včeraj in danes so izvedli preko sto napadov, več kot kdajkoli v zadnjih dveh mesecih.

SAIGON, J. Viet. — Komunistične sile so v Južnem Vietnamu izvedle včeraj in preko noči na danes 116 napadov na razne postojanke in vojaške cilje. Pretežno je bilo to streljanje z minami in raketami. Največ napadov je bilo izvedenih v okolici Saigona in na področju delte Mekonga. Rdeči so streljali na veliko letalsko oporišče Bien Hoa 15 milj severovzhodno od Saigona danes pred zoro. Trije vietnamski civilisti so bili mrtvi, 10 pa ranjenih. Na tem letališču sta dva ameriška marmarska letalska skvadrona z okoli 1000 marin.

Ameriško letalstvo je obnovilo letalske napade na Severni Vietnam južno od 20. vzporednika takoj po novem letu in jih vstrajno nadaljuje. Cilj teh napadov je zavirati pošiljanje vojaških potrebščin iz Severnega Vietnama v Južnega. V torek in včeraj je bilo izvedenih preko 120 napadov in je bilo pri tem izgubljeno eno letalo B-52. Zadeto je padlo v Tonkinški zaliv, od koder so letalce rešili. Objavljena je bila tudi izguba letala F-111, ki pa se je dogleda že pred dnevi. Sedaj so jo objavili, ker so proglasili letalca za pogrešana, ko ni upanja, da bi ju rešili. Skupno je bilo izgubljenih od 18. decembra '72 doslej v napadih na Severni Vietnam 17 B-52 bombnikov poleg ducata manjših letal.

Razgovori v Parizu v teku
PARIZ, Fr. — Tehnični razgovori, ki so bili obnovljeni v torek, se nadaljuje, prav tako se je vršila danes seja rednih, uradnih razgovorov v hotelu Majestic, ki so se začeli še v času predsednika L. B. Johnsona, pa niso rodili sadu. Na današnji seji so rdeči izjavili, da zavisi izid novih tajnih pogajanj, ki so določena za ponedeljek, od tega, ali so ZDA pripravljene

podpisati v oktobru dogovorjeni sporazum ali ne. Zastopnik Hanoi je dejal, da sedaj vse zavisi od Washingtona, ker da Hanoi je svoje storil. Tudi v Washingtonu svarijo, da ne smemo biti v pogledu razgovorov in njih uspeha veliki optimisti.

Bela hiša svari Kongres
WASHINGTON, D.C. — Predsednikov tiskovni tajnik R. Ziegler je včeraj opozoril Kongres, da utegne s svojim obilnim govorjenjem o ukinitvi sredstev za vojskovanje v Vietnamu otežiti napor predsednika Nixona za doseg primernega sporazuma s Hanoiem. Tam bi zopet utegnili dobiti upanje, da bo Kongres vojskovanje ustavil, pa naj predsednik ZDA misli, kar hoče.

R. Ziegler je poudaril, da je predsednik tisti, ki edini more voditi razgovore v imenu ZDA. Ustava daje to pravico samo njemu in ne Kongresu.

V Kongresu med tem živahno razpravljajo, kaj bi se vse dalo napraviti za čim hitrejši konec vojne. Demokratični senatorji govorijo o ustavitvi denarnih sredstev za vojskovanje, ker ima Kongres pravico denarna sredstva odvzeti, kot jih je dal, kot je včeraj pravil sen. Humphrey.

Francozi previdni v presoji pogajanj

Predsednik republike G. Pompidou in njegov zunanji minister Schumann govorita o večjih težkočah na poti do sporazuma.

PARIZ, Fr. — Ameriški in severovietnamski tehnični strokovnjaki so se sestali v torek in včeraj ter se več ur razgovarjali o ureditvi podrobnosti, ki naj bi bile rešene do prihodnjega tedna, ko se bosta sestala na pogajanja zopet dr. H. Kissinger in Le Duc Tho.

ZDA je pri teh razgovorih zastopal pomožni državni tajnik za vzhodno Azijo W. Sullivan, Hanoi pa namestnik zunanjega ministra Guyen Co Tach. Ti razgovori so bili prekinjeni 23. decembra zaradi obnove ameriških letalskih napadov na področje Hanoi-Haifong.

Predno so bili po 10 dneh tehnični razgovori obnovljeni, je predsednik Francoske republike G. Pompidou v govoru na novoletnem sprejemu dejal, da "bo stvarne težave, ki so na poti k sporazumu težko premagati" na tajnih razgovorih, ki bodo obnovljeni v ponedeljek. Pompidou je v istem govoru tudi ostro obsodil ameriško obnovo bombardiranja področja Hanoi-Haifong 18. decembra lani. Kljub vsemu je zbranim diplomatom izrazil upanje, da utegne nagel sporazum v Vietnamu vplivati ugodno tudi na Srednji vzhod.

Zunanji minister Maurice Schumann je v svojem opisu položaja pogajanj dejal, da "glavna stališča sedaj, ko se pogajanja znova začnejo, niso nič bližja" kot so bila preje.

Lačne vrane

Mlade vrane pojedjo dnevno toliko hrane, kot tehtajo.

Iz Clevelanda in okolice

UPRAVA AD IŠČE RAZNASALCA—

Ameriška Domovina išče raznasalca lista za okolico od E. 72 St. do E. 77 St. južno od St. Clair Avenue. Za pojasnile kličite 431-0628.

Zaroka—

Mr. in Mrs. Valentine in Stana Grill, 1853 Rush Rd., Wickliffe, Ohio, naznanjata, da se je zaročila njuna hčerka Sharon z Dannyjem O'Brien z 9154 North Plaza Drive, Northfield, Ohio, sinom Mr. in Mrs. Charles O'Brien. Poroka bo 4. avgusta 1973. Čestitamo!

Skupno obhajilo in seja—

Društvo sv. Rešnjega telesa pri Sv. Lovrencu bo imelo v nedeljo, 7. januarja, pri osmi sv. maši skupno sv. obhajilo, ob 2. popoldne uro molitve, nato pa seja. Vse članice vabljen!

Zdravje se ji je vrnilo—

Mrs. Ana Longar, 14111 Hale Avenue, je bilo dolgo časa bolna pri svoji hčerki. Zdaj se ji je zdravje toliko popravilo, da se je vrnila domov. Vsem prijateljicam in drugim, ki so ji kaj dobrega storili v času bolezni, se prisočno zahvaljuje. Zeli si obiskov na domu, kjer je še vedno pod zdravniško oskrbo.

Otroka še niso našli—

Črna fantička Ronald B. Goldsky in Virgila G. Stone, ki sta izginila v ponedeljek, še niso našli, četudi ju išče okoli 100 policajev in preko sto drugih. Včeraj ju je baje videla v mestu v Higbee v oddelku za deško obleko v kleti neka prodajalka, ki pa ju ni ustavila, da ju ne bi preplašila. Odsla sta sama in izginila.

Ameriški državljani v Jugoslaviji obsojeni na 13 let zapor

BEOGRAD, SFRJ. — Okrožno sodišče v Titogradu v Crni gori je obsodilo pretekli teden Boba Petricha, 68 let starega naturaliziranega državljan ZDA, ki je živel 20 let v Waukeganu, Ill., pa es vrnil po upokojitvi domov, na 13 let zapor zaradi dejanj, ki jih je storil v času druge svetovne vojne v Crni gori kot poljevnik žandarmerije v času italijanske zasedbe.

Obsojeni je zbežal ob koncu vojne v tujino in prišel v ZDA. Postal je državljani ZDA in se pred par leti, ko je stopil v pokoj, podal v Jugoslavijo in se naselil v Zagrebu. Verjetno je bil prepričan, da velja zanj znana Rankovičeva amnestija iz leta 1964, sodel pa je verjetno tudi, da ga v Zagrebu ne bodo spoznali.

Kljub vsemu so ga kar hitro odkrili in zaprli. Po več mesecih zapor je prišel pretekli mesec pred sodišče in bil obsojen na 13 let zapor. Ameriško poslanstvo je skušalo priti z njim v stik v zaporu, pa mu jugoslovanske oblasti niso pustile čaš, da je prijeli "jugoslovanski državljani".

V Seoulu 6 milijonov ljudi

SEOUL, J. Kor. — Prebivalstvo glavnega mesta Južne Koreje se je v 12 mesecih do 1. oktobra 1972 pomnožilo za četr milijona ljudi in je doseglo tedaj po uradnem poročilu 6 milijonov.

INDOKINA BO OSTALA ŠE DOLGO NEMIRNI DEL SVETA MED INDIJO IN KITAJSKO

Indokina ali Indokitajska je v glavnem ozemlje polotoka Zадnja Indija, ki ga kaže zemljevid. Obsega poleg nekdanje Francoske Indokine, ki je razpadla po francoskem umiku leta 1954 v Severni in Južni Vietnam, Laos in Kambodžo, še Tajsko, med tem ko Burmo še skoraj ne moremo več prštevatvi sem, četudi leži dejansko na ozemlju med Indijo in Kitajsko.

Burma in Tajska sta kolikor toliko mirni in njuna neodvisnost ni ogrožena, vsaj je v večji meri. V težavnem položaju so Južni Vietnam, Laos in Kambodža, deli nekdanje Francoske Indokine, ki bi jih Hanoi rad spravil pod svojo oblast kot naslednik Francozov. ZDA so si naložile leta 1954, ko so se odločili Francozi za odhod iz Indokine, nalogo varovati Južni Vietnam, Laos in Kambodžo pred komunistično osvojitvijo. V obrambni zvezi SEATO so upale dobiti za to nalogo pomočnike.

Zapletle so se najprej v Laos, nato v Južni Vietnam in končno še v Kambodžo.

Vse te tri države so v nevarnosti, da pridejo pod oblast komunističnih vlad. Vsi poskusi Nixona, da bi jih rešil pred komunizmom, so na dol-

go roko dvomljive vrednosti. V vseh treh bi sedanje vlade z domačimi komunisti že kakor opravile, če bi le odšli z njihovega ozemlja Severni

Vietnamci. Ti se temu upirajo kljub vsemu ameriškem pritiskanju in uničujočim letalskim napadom na njihovo domačo ozemlje. Nixon morja upa, da jih bo uničenje doma prisililo, da opuste osvajaalne načrte vsaj za določeno dobo.

V ponedeljek se bosta spet sestala dr. Kissinger in Le Duc Tho, da poskusita doseči sporazum, ki naj konča vojskovanje in prenese boj na politično raven. Predsednik Nixon je dejal, da hoče trajen mir, mir vsaj za dobo enega človeškega rodu. Poznavalci razmer v tem delu sveta resno dvomijo, da mu bo to uspelo v Indokini. Hanoi namreč, po splošni sodbi nima niti malo namena opustiti svoje osvajaalne načrte za večno, nemara niti ne za dolgo. Kakor hitro se bo malo okrepil in popravil škodo, se bo zopet lotil izvrševanja starih načrtov. Morda tedaj Nixona ne bo več v Beli hiši in njegov naslednik ne bo smatral za potrebno hiteti ogroženim na pomoč. Kdo ve, če tedaj ne bosta take vloge prevzeli sosed Indija in Kitajsko.

AMERIŠKA DOMOVINA

1117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 3 Thursday, Jan. 4, 1973

Da bi imeli srečne družine

“Zdravje osebe in človeške ter krščanske družbe je globoko povezano s srečnim stanjem zakonske in družinske skupnosti”, ugotavlja drugi vatikanski koncil (GS 47, 1). Danes se namreč vsi, tudi marksisti zavedajo, da je družina nenadomestljiva zibelka človeške sreče in zdravja človeške družbe. Zaradi tega ni več resnega sociologa, psihologa, socialnega delavca, ki bi hotel družino uničiti, kot so to nameravali marksisti ob koncu preteklega stoletja. Takrat so sanjali o svobodni ljubezni in o svobodni družini, ki jo bodo vpeljali, kadar pridejo oni na oblast. Skušnja jih je izučila tam, kjer so na oblasti, da nihče ne more nadomestiti družine pri rodni in pri vzgoji otrok, zlasti majhnih otrok. V takem gledanju na družino se torej danes ujema jo Cerkev in vsi sociologi ter vzgojitelji.

Druga stvar, v kateri se prav tako vsi ujemamo, je ta, da je danes družina v krizi, to se pravi, da je zmeraj manj resnično srečnih družin in da družine manj in zmeraj težje vršijo svoje poslanstvo, ki je v tem, da bi bili zakonci srečni in da bi imeli otroke ter jih pravilno vzgajali v dobre ljudi. Da je srečnih zakonov vedno manj, priča vedno večje število zakonskih ločitvev, ki rastejo povsod tam, kjer so vpeljali razporoko. Vsaka zakonska ločitev pa pomeni en ponesrečen zakon, dva nesrečna zakonca, ki menita, da se bosta z ločitvijo rešila nesreče, v katero sta zabredla.

Vemo, da se vsi ponesrečeni zakoni ne končajo z ločitvijo. Marsikje zakonci rajši potrpijo zlasti zaradi otrok in ostanje skupaj, četudi niso več za skupaj. Po verjetnostnem računu je takih zakonov približno toliko kot onih, ki se končajo z ločitvijo. Po nekaterih deželah je zakonskih ločitvev od 20 do 25 na sto zakonov. Če je približno enako število takih, kjer ne pride do ločitve, četudi zakonci niso več za skupaj, dobimo, da je vsaj ena tretjina zakonov, ki ne prinese sreče zakoncem, morda tudi več. Srečen zakon postaja tako zmeraj bolj res “loterija”. Srečen, kdor prav zadene.

Ali vendar tako ni prav in bi ne smelo biti tako. Saj trdi cerkvena liturgija pri maši za novoporočence, da Bog obdarja zakonsko skupnost s tistim blagoslovom, “ki edinega ni uničila ne kazen za izvirni greh ne sodba ob vesoljnem potopu”. Srečen zakon bi zato moral biti pravilo. Če ni, kje je krivda?

Sociologi, vzgojitelji in tudi Cerkev sama so temu vprašanju posvetili veliko pažnje in raziskav. Skoro vsi soglašajo, da je eden glavnih vzrokov, da je toliko ponesrečenih zakonskih zvez, v tem, da mladi sklepajo zakon nezadostno ali celo nič pripravljeni. Dejstvo je namreč, da se človek na vsako stvar pripravlja: na šoferski izpit se mora pripraviti s prakso in teorijo, za strokovno službo se mora usposobiti in tako naprej. Samo za zakonsko skupnost se nič ne pripravlja, kakor da bi vse prišlo samo od sebe. Izkušnja priča, da ne pride samo od sebe, posebno danes ne, ko je vse človeško žitje in bitje zmeraj bolj zapleteno. Dovolj, da človek prebira pisma, ki jih bralci pišejo na razna uredništva časopisov, pa se prepriča, kako komplicirano je danes tudi zakonsko in družinsko življenje. Koliko je problemov, ki jih zakonci ne znajo ali ne morejo rešiti, ker niso bili za zakon pripravljeni in ker so tudi pozneje prepuščeni samim sebi.

Iz teh ugotovljenih dejstev je zrastle upanje, da je treba mladim, ki zakon sklepajo, kako pomagati. Ponekod so vpeljali posebne zakonske posvetovalnice, ki jih združuje družba ali pa zasebne ustanove.

V to iskanje se je vključila tudi Cerkev, ponekod z večjim uspehom in prizadevanostjo, drugod z manjšim uspehom. Da je taka priprava potrebna, je Cerkev že zdavnaj vedela. Zato je tudi že zdavnaj predpisala župnikom posebno pripravo zaročencev na zakon. To je bil tak imenovani krščanski nauk za novoporočence. Nekaj je tak “krščanski nauk” zalegel, prav veliko pa ne. Od tod iskanje novih boljših načinov.

V Sloveniji so v zadnjih letih prišli do naslednjih spoznanj. Predvsem je potrebna knjiga, ki naj mlade zakonce pouči in uvede v njihovo novo življenje, v nove dolžnosti in nove pravice; knjiga, ki naj jim nakaže nekaj njihovih problemov in primernih rešitev tako glede zakonskega življenja kot vzgoje otrok. Napisana beseda namreč bolj ostane kot govorjena. Tako so pred kratkim izdali v Ljubljani knjigo “V dvoje”. Knjigo je založila Družina, sestavili pa so jo skupno nekateri laiki in duhovniki. Podnaslov pravi, da je knjiga za poročence, to je za vse, ki so poročeni. Zelo prav bo prišla vsem, ki se mislijo poročiti.

Druga pot, da bi bile družine srečnejše, so posebni tečaji za novoporočence. Kako se to vrši v Sloveniji, poroča zadnja, tj. 7/8 številka revije Cerkev. Iz člankov in poročil v omenjeni številki Cerkev je razvidno, da so že skoro po-

vsod po Sloveniji uvedli posebne tečaje za novoporočence. Na tečajih predavajo strokovnjaki za razna vprašanja: zdravnik, sociolog, pedagog, duhovnik, družinski oče in družinska mati. Tečaji trajajo različno, največkrat po sedem predavanj.

Uspehi so ponekod zelo dobri, povsod pa vsaj zadovoljivi. Predavatelji trdijo, da se mladi bolj zavedajo potrebe in koristi takih tečajev, kot si ostali navadno mislimo.

In tretja izkušnja, ki jo imajo ponekod v Sloveniji, je posebna družinska pastoracija. To se pravi posebna skrb za mlade družine, ki se kaže v tem, da se take družine posebej zbirajo, da jih duhovnik posebej obiskuje, da imajo posebej tudi skupne večere domačega veselja. Ob takih srečanjih se med seboj porazgovorijo o svojih izkušnjah, težavah in tudi o svojem veselju. Tak sestanek je združen tudi s skupno molitvijo, duhovnim nagovorom, branjem Sv. pisma ali česa drugega primernega. Pravijo, da so mladi zakonci takih srečanj veseli.

Tudi slovenske družine v izseljeništvu imajo slične težave kot v Sloveniji in drugod po svetu, tudi v teh družinah ni zmeraj tiste sreče, ki bi lahko bila. Morda bi knjiga “V dvoje” tudi njim pomagala k boljšemu razumevanju in zmagovanju njihovih težav.

K. G.

BESEDA IZ NARODA

Naj živi slovenska beseda na naših odrih!

CLEVELAND, O. — Bili so časi, ko smo veljali Slovenci v kulturnem svetu kot taki, ki imamo radi petje, igranje in pa branje. Ne vem, če to še velja. Dvomim. Vsaj v Clevelandu skoro gotovo ne več. Pojemo še. Toda tudi že tu se vedno bolj vrtajo v pevske sporede naših zborov že kaj rade popevčice. Igranje, to je odrska umetnost, je pa med nami že kar močno opešalo. Collinwoodska Lili je lansko spomlad sicer želela postaviti na oder Finžgarjevega Divjega lovca, pa je morala uoprizoritev v zadnjem trenutku zaradi nenadnega obolenja enega izmed glavnih igralcev odpovedati. Sicer pa smo v zadnjem času videli na naših odrih le še kratke prigodne stvari; kaj močnejšega pa ne. — O pridnem branju med nami je že kar težko govoriti. Saj slovenske knjige naši ljudje kolikor toliko še kupujejo; ne bero jih pa več s tako vnemo kot nekoč. Mauser je še priljubljeno branje. Takoj za njimi so celovške mohorjeveke in pa argentinski Zborniki Svobodne Slovenije. Vse drugo pa počiva na knjižnih policah. Hudo je takšne stvari ugotovljati. Toda resnici v obraz pogledati je pa kaj zdravo.

No, pa smo dobili nedavno iz Collinwooda sporočilo, da se tam Lili jani pripravljajo, da bodo postavili drugo nedeljo, tj. 14. tm., na oder Slovenskega doma ob pol štirih popoldne znano z a b a v n o odrsko delo “Glavni dobitke”. Vesela novica! Kdo je ne bi bil vesel ob zgornji besedi! In če še povem, da bodo v njej nastopili poleg treh starih Lili janih odrskih asov sami mladi igralci in igralke, potem je naše veselje nad to novico res lahko lepo.

Prepričan sem, da bo v nedeljo, 14. januarja tl., popoldne ob pol štirih v dvorani Slovenskega doma na Holmes aveniiji veliko slovensko veselje. Kdo izmed rojakov, ki mu je pri srcu ohranitev lepe slovenske besede med nami resnično pri srcu, si upa ostati na ta dan doma! Pridimo v kar se da močnem številu in dajmo s tem našim mladim ognja, ki ne bo zlepa ugasnil, da bo lepa slovenska beseda živela tudi na odru še dolgo med nami. Igra je v režiji g. Srečka Gasserja, kar nam je porok, da se bodo igralci krepko odrezali.

Janez Sever

Samo polovica raziskana

WASHINGTON, D.C. — Ko je toliko pritoževanja zaradi pomanjkanja olja in naravnega plina, je dejansko v ZDA strokovno preiskano komaj polovico ozemlja, kjer sodijo, da bi mogla biti nahajališča olja in naravnega plina.

Tri slovenske srebrne poroke v Braziliji

SAO PAULO, Braz. — V nedeljo, 12. nov. 1972, so pri popoldanski službi božji za Slovence trije ugledni zakonci parihkrati slavili srebrno poroko. Slavnost se je sicer obhajala z nekaj zamude, a je bila zato toliko lepša.

Adolf Jančar iz Ljubljane in Agata Arko iz Komende sta tiho praznovala srebrno poroko že nekoliko prej. Poročila sta se v Avstriji in šla najprej v Čile. V Sao Paulo imata podjetje usnjenih izdelkov. Od petih otrok je prva že opravila univerzo. Septembra sta dočakala 25-letnico poroke inž. Herberta Slivnika iz Podčetrka na Starejskem in žena Milka iz Sežane. Herbert je podravnatelj nemškega velepodjetja Siemens v Sao Paulo. Hči Milena končuje univerzo, Maks je v srednji šoli.

Oktober pa je minilo 25 let, odkar sta se poročila vedno veseli trgovski potnik Pepi Daneu in žena Violeta, oba z Opčin. Sinova sta končala univerzo. Vsi trije pari so radi sprejeli župnikovo povabilo, da srebrno poroko obhajajo skupaj pri slovenski maši. S tem da že 15 let (od oktobra 1957) redno prepevajo pri slovenski maši, so zaslužili, da se jim rojaki oddolžijo tudi na zunaj.

K maši je prišlo nad 80 ljudi, kar je za malo skupino lepo število. V sprevedu so prišli do oltarja otroci slavljencev, zakonski pari in duhovščina. Župnikom sta somaševala dr. Janez Božič, rektor univerze v Parani, in Alojzij Ilc, župnik Najsv. Zakr. Univ. prof. dr. E. Alojzij Fonda je bil ceremonijer. Pridigal je kapucin Božič. Obhajilo so slavljenci prejeli pod obema podobama. Po maši so vsi navzoči odšli v dvorano, kjer so se ob bogato obloženih mizah po župnikovem nagovoru ob veseljem prepevanju zamudili pozno v noč. Veselega p. Mansueta Božiča so bili ljudje še posebno veseli, ker je dober pevec in kljub velikim učenosti in visokemu položaju družaben gospod. Z gospodom Danetom sta že na romanju v Aparecido odkrila, da sta nemara v sorodstvu po Danetovi stari mami, ki se je pisala Božič in bila iz istega kraja, Dolge Poljane pri Vipavi. En razlog več, da se je p. Božič udeležil slovesnosti, ki je bila ena najlepših srečanj Slovencev v Sao Paulo.

UTRINKI

Vihar

Ob viharju se spozna, katera debela so močna in trdna...

Tako se spozna trden in močan značaj moža, ako se zna v najbolj viharjih trenutkih obvladati in zna ohraniti mir in dostojanstvo med najhujšimi napadi...

Amerika, v kateri živimo

MILWAUKEE, Wis. — Slovenski smučarski raj se nahaja v prelepi Gorenjski, kjer je zgrajena v Planici, v dolini pod Poncami, ena največjih svetovnih znanih skakalnic, katere idejni vodja in graditelj je bil ljubljanski športnik ilirijan inž. Stanko Bloudek. Ze leta 1934 je zaslovela Planica po vsem svetu, ko je Birger Ruud skočil 92 m daleč in postavil svetovni rekord. Slovenec Albin Novšak je takrat skočil 66 m in postavil nov jugoslovanski rekord. Še bolj je zablestela Planica leta 1969, ko je Nemec Manfred Wolf poletel 150 m daleč in postavil nov svetovni rekord. Slovenec Peter Štefančič pa je skočil 165 m daleč in tako postavil nov jugoslovanski rekord. V lanskoletnih smučskih skokih za svetovno prvenstvo, ki so se vršili v marcu 1972 — to pot je bila ta mamutska skakalnica priznana tudi od mednarodne zimske športne organizacije — ni bilo novih rekordov. Prvo mesto je odnesel Švicar Walter Steiner s poletom 158 m, drugo mesto je dosegel Nemec Heinz Wosipiwo s skokom 146 m, tretji pa je bil Čeh Jiri Raška s skokom 144 m. Slovenec Peter Štefančič je bil 10. po vrstnem redu in je skočil 125 m daleč. V marcu letos bodo v Planici zopet mednarodna tekmovanja v poletih, upajmo, da bo Planica zopet zablestela po novih rekordih.

V preteklem oktobru se je vršila v nemškem mestu Frankfurtu kulinarčna olimpiada. To pot niso bili na prvih mestih Francozi in Italijani, temveč so Amerikanci osvojili 3 zlate medalje v svojih kuharskih dobrotah. Sledili so Japonci, Avstralcji, na 5. mesto so šele prišli Jugoslovani. Olimpiada kuharjev je vsake štiri leta v raznih državah. Letos je bilo na tekmovanju 1200 kuharjev iz 21 držav.

Tekom poletne sezone so se vršila v romunski prestolici Bukarešti zaključna tekmovanja v tenisu za Davisov pokal. Nepriznani, ko je odlični ameriški igralec Stan Smith premagal romunskega prvaka Tiriacu, je bila zmaga Američanov zaslužena in največja teniška trofej Davisov pokal je ostala v ZDA. Tudi v teniški “Meki” v angleškem mestu Wimbledonu je na svetovnem tekmovanju zmagal kot posameznik Stan Smith, v ženskem tekmovanju pa je zmagala Američanka Jean King nad avstralsko nasprotnico Evonne Goolagong. Tudi v tenisu krasen uspeh Američanov.

Šahovski dvoboj stoletja se je vršil lani v vročih mesecih v Reykjaviku, kjer je po skoraj 50 letih ameriški šahovski prvak Robert Fischer premagal ruskega svetovnega prvaka Borisa Spasskyja in tako prinesel šahovsko krono v Ameriko. O tem dvoboju se je že toliko pisalo, da meni ni ostalo drugega, kot da napišem, da ima Jugoslavija tudi odlične šahiste; priznani vele mojstri so Svetozar Gligorič, Mate Damjanović, Aleksander Matanović, Borislav Ivkov, Ljubomir Ljubović, Mijo Udovčić, med Slovenci Vasja Pirc in Bruno Parma. Eden največjih jugoslovanskih šahistov je bil Slovenec dr. inž. Milan Vidmar, ki je pred mnogimi leti tekmoval v mednarodni areni svetovnih šahistov, kot so bili: Ružinstein, Capablanca, Aljechin, Bogoljubov, Retij, Niemcovič, Spielmann in Marshal. Z odlično igro in večkratnimi zmagami se je dr. Vidmar uvrstil med prve šahiste na svetu in s tem postal naš prvi vele mojster. Njegova igra in njegovo ime pomeni začetek velikega vzpona v jugoslovanskem šahu.

Karl Mauser: Razdrto gnezdo

V vrsti letošnjih knjig Družbe sv. Mohorja v Celovcu je po mojem mnenju najboljša Mauserjeva povest Razdrto gnezdo. Kljub temu, da sem jo bral v odlomkih že v mesečniku Ave Maria, ko se je izhajala v nadaljevanjih, sem jo prebral takoj ob prejemu pošiljke iz Celovca. Ze dolgo nisem bral takega doživljaja in globokega dela, pisane ga tako toplo in živo, da človeka res zajame s svojo pristnostjo.

“Razdrto gnezdo” je zgodba o naših usmiljenkah, ki so sicer živele v svojem, svetu odmaknjenem svetu, pa so bile vendar tako blizu življenja in — smrti, ko so se tako nesebično izživljale v strežbi bolnikov. Pisatelj nas je v zgodbi postavil v Ljubljano v leto 1945, kjer so tedaj še delovale usmiljenke, medtem ko so jih Nemci pregnali z ozemlja zasedenega po njih leta 1941.

Usmiljenke so bile že popreje obveščene, da naj si preskrbe civilne obleke, katere so se zdele zlasti starejšim sestram smešne. Konec vojne je prišel vendar nenadno in z njim se je grozeče bližal konec gnezdu usmiljenk, ko ni bilo pričakovati, da bi nova oblast kljub najvišjim kvalifikacijam in žrtvam v službi bolnikom mogla obdržati usmiljenke.

Sestre so ostale pri svojih bolnikih, čeprav za prihajale neveselosti druga za druga, dokler ni prišel konec, namreč odločitev civilne oblasti o tako imenovani strogi ločitvi Cerkev od države, ki seveda ni bila ločitev Cerkev od države, kakršno poznamo v Ameriki, ampak naj bi bila po mišljenju vodilnih izločitev krščanstva iz družbenega življenja. Iz samostana so lahko

hovskem svetu. Se danes se vršijo šahovski turnirji, ki so posvečeni slovenskemu šahovskemu geniju dr. Milanu Vidmarju. Nemec Goethe je dejal: “Šahovska igra je izpit uma.” Španec Cervantes je rekel: “Človeško življenje je partija šaha.” Šahist Tartakower: “Vselej sem nekako sočustvoval s človekom, ki ne zna šaha. Tako kot s tistimi, ki ni spoznal ljubezni. Kajti šah ima tako kot ljubezen in glasba čudežno moč — osrečuje ljudi.

Novi svetovni šahovski prvak Robert Fischer je rekel: “Težko je povedati definicijo nečesa, kar predstavlja življenje, ker šah za mene je življenje.” Šahistu R. Fischerju iskrene čestitke! Nam zemljanom slovenske krvi pa: Spoštuj svojo mater, ljubi svojo ženo!

Vsem srečno novo leto!

L. G.

Čudežna ogrska voda

BUDIMPEŠTA, Mad. — Na Madžarskem verjetno najbolj zdravilna voda prideka na dan v mestu Miškolcu. Jama Tapolca, kamor se voda izliva, pa je zanimiva tudi z geološke in krajinjske plati. Domnevajo, da je Tapolca nastala v srednji geološki dobi in je kapniškega izvora.

Mineralna voda ima od 27,5 do 29 stopinj, vsako minuto pa je privre na dan kakih 2500 do 3000 litrov. Analize so pokazale, da vsebuje kalcij, magnezij, karbonat in ogljikovo kislino, posebnost pa je ravno pravšnja količina radija. Največ prihaja v Tapolco živčnih bolnikov, takih s katarjem in ljudi, ki so preboleli hudo gripo.

odnesle samo zasebno lastnino, povečini samo redovno obleko v nerodnem starem kovčku ali stari pleteni košari, kakor so nekoč pred leti prihajale v samostan.

Pisatelj je z živo besedo nanižal usodo teh redovnic, ko gredo “domov” k sorodnikom po tolikih letih in so videti kot nerodne ženske s črnimi rutami. S toplo ljubeznijo in prisrčnim razumevanjem nam je razgrnil usodo takih sester. Srečamo sestro Gertrudo, ki je doživela milost smrti in pokopa v redovni obleki še pred razpustom. Ko pa je samostan zaplujen, odhajajo kot zadnje sestra Marjeta, sestra Vendelina in prednica mati Doroteja. Mati Doroteja je vsem sestram dala svoj naslov in izkazalo se je, da je bila res odlična prednica v času brez samostana z razkropljenimi sestrami.

Izgubljene sestre so zaživele vsaka po svoje, nekatere so bile sprejete pri sorodnikih, druge so šle kot služkinje, šivilje ali kaj podobnega služiti po svetu. Bile so proste, proste vseh redovnih obveznosti, proste tudi v oziru, da se lahko poročijo. Junakinja Mauserjeve povesti je mati Doroteja, resnična prednica v času, ki ga nihče ni mogel predvidevati, ko je postala prednica. S svojo notranjo močjo je začela zbirati sestre, najprej ostarele, katere si niso znale pomagati, v svoji hišici pri Bledu. Pisatelj je odlično zadel duhovno stran, ko prikazuje, kako je bolj in bolj razumevala čas apostolstva brez redovne obleke in brez samostana, čas tako podoben času prvih kristjanov. Iz razmer, ko so novi oblastniki hoteli sestre popolnoma uničiti in jih pustiti brez vsakega naraščaja, so v najtežjih okoliščinah globoko poduhovljene vendar počasi začele znova zbirati svoje gnezdo. Leto se prešla in marsikaj se je pokazalo v novi luči. Beograd je začel prositi za sestre, sposobne za bolniško strežbo, kjer so lahko tudi že nosile svojo redovno obleko, kar seveda ni bilo mogoče v Sloveniji.

Sestre so zmagale s svojo duhovnostjo nad materialističnimi brezverci na poseben način, kljub vsem tragedijam in osebnem življenju, kljub poniževanju, zapostavljanju in preganjanju. Vse trpljenje, ki se je nagrmdilo na njih, so sprejele lot zakladnico velikih milosti za dekleta, ki bodo v bodočnosti stopale v njihove vrste. Pisatelj je znal vse to trpljenje, ponižanje in vse človeške težave in slabosti, ki temu slede, tako prisrčno in naravno opisati, da bralec res zaživi zgodbo sester. S posebno ljubeznijo nam je narisal pot sestre Anastazije, ki je ob razdrtu gnezdu edina skušala zaživeti v novi stvarnosti, postala civilna instrumentarka, a kljub iskanju sreče v novi družbi ni našla veselja, dokler je Bog ni poklical nazaj v sestrsko družbo in končno po dolgih letih celo v misijone — kot misijonsko zdravnico.

Tako nam je Mauser v tej topli zgodbi opisal čas, ko se je bilo treba odkupiti s trpljenjem in ponižanjem, čas, v katerem so zmagale plemenite duše in je odpadlo, kar je bilo šibkega, ko je duhovno zmagal tisti, ki je imel resnično ljubezen do Kristusa in je utihnil tisti, ki je bil le brneč bron. “Razdrto gnezdo” se kar ponuja v prevod v svetovne jezike. Priprčan sem, da bi izdaje imele uspeh. Prav tako bi bila zgodba v svojimi psihološkimi globinami in razgibanim dejanjem uspešna na filmskem traku, ako bi jo ostvaril dober režiser. Morda so to sanje za bodočnost. Bog daj, da bi bile tako lepe sanje, kot so jih imele sestre v najtežjih trenutkih v Mauserjevi povesti!

E. A. Kovačič

K. MAY:

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

"Nič preveč!" je pravil tovariš. "Tema je, niti ene zvezde ni na nebu. Možno bo videl sem do line. Razen tega ima oči uprte v svetlobni stožec na vodi, blešči se mu, posebno, če se obrne po temnem krovu."

Kedaj začnemo?"
"Tako. Na krovu ni nikogar razen častnika in tistega stražnika, potniki so vsi v kabinah. In opraviti moramo, preden prispemo v Fort Gibson."

"Ze imaš sveder?"
"Ze. Zlezel bom sedajle v podladje. Zakašljaj, če bi kdo prišel! Upam, da te bom slišal."

Porinil se je po temi k lini in stopil na prvo stopnico. Spodaj se ni nič genilo. Hitro je zdrknil v medkrovje in tipajoč iskal lino, ki je o njej pravil črnc, da drži v podladje. Našel jo je, se spustil po številnih stopnicah ter obstal v črni temi. Tipal se je od line v stran, zadel ob za- boje in ni mogel dalje. Posvetil si je z vžgalico.

Podladje je bilo za moža visoko, segalo je po vsej sredini ladje in čez vso njeno širino. Zaboji so ležali naokoli, svežnji in drugo tovarno blago.

Brž je premeril z očmi razdaljo do leve ladijske stene in vžgalica je ugasnila. Po temi se je pritipal do stene in nastavljal sveder nizko pri tleh. Rahlo je škrtal po lesovju pa kmalu zadel na nekaj trdega, na pločevino, ki je bil z njo obit ladijski trup pod vodno črto. Prebiti ga je moral. Da bi priteklo čim več vode v podladje, je moral navrtati vsaj dve luknji. Zlezel je na skrajni konec podladja, navrtal še eno luknjo in zadel spet na pločevino.

Skoda, da ni vzel tudi kladiva s seboj, je pomišljal. Spet je prižgal vžgalico in posvetil pa našel kup kamenja, kakor ga vsaka ladja vzame s seboj za obtežilo, če ima premalo tovara. Poiskal si je priročen kamen in nabijal z njim tako dolgo po svedru, da mu je brizgnila voda po roki. Ko je izdrl sveder, je planil v ladjo močen curek. Brž se je umaknil, pohitel k prvi luknji, prebil tudi njo in zbežal. Voda je drla v podladje z močnim šumom, ki pa ga, prav kar tudi nabijanja, nihče ni slišal, ugasnilo ga je ropotanje stroja. Na stopnicah je sveder zavrgel. Čemu bi ga naj tudi nosil s seboj? Preden bi ga našli, je bil s tovariši že kdo ve kje daleč zunaj na preri.

Hlastno so ga izpraševali tramp, kako mu je uspelo. Pomiril jih je z ugodnim poročilom in se odpravil h kabini inženjerja.

Jedilnica in kadilna soba sta ležali druga ob drugi na krnu, na desni in levi salonov so bile kabine, vsaka je imela svoj vhod v jedilnico. V zunanjih stenah so bila precej velika okna, zagrnjena tisto noč z gazovino. Med kabinami in ladijsko ograjo je bil ozek hodnik.

Kabine s številkami ena do pet so ležale na levi strani ladje, kabina številka ena je bila prva na levi, na oglu kajute je ležala. Cornel je legel in se previdno plazil po krovu, trdo ob ograji in na robu ladje, da bi ga ne opazil službujoči častnik. Srečno je prispel pod okno.

Rahel svit je sijal iz kabine. Cornel je tiho zaklel. Ali je But- tler še bedel —?

Pa tudi iz drugih kabin je svetila luč. Najbrž nočna, varnostna luč, si je mislil. Butler je lahko vkljub luči spal. Morebiti mu je svetiljka še olajšala delo.

Vzel je nož, se vrnal ob steni do okna in previdno prerezal gazovino. Pa okno je bilo še posebej zastrto. Odgrnil je zastor — in bi bil od samega

veselja skoraj zavrnil.

Ob levi steni kabine je stala postelja, nad njo je visela rdeče zastrta luč. V postelji je ležal inženjer, obrnjen k steni, ni se genil, — gotovo je spal. Na stolu je ležala njegova obleka, na mizici ob desni steni pa njegova ura, denarnica in — bowieknife. Ugodnejši skoraj ni mogel biti položaj.

Cornel je iztegnil roko skozi okno, dosegel mizico, vzel nož pa pustil vse drugo. Preiskal ga je, ali je pravi. Ročaj se je dal odvit. Zadostovalo mu je, pravi nož je bil.

"Gladko se je posrečilo —!" je šepetal. "Sicer bi bil moral zlesti k njemu v kabino in ga zadaviti —"

Poslušal je.

Nič se ni genilo na krovu, niso ga opazili. Vtaknil je nož za pas, legel in zlezel nazaj, odkoder je prišel. Spotoma je slučajno pogledal na levo in zdelo se mu je, da vidi v temi dve svetlikajoči se točki, ki sta pa takoj spet izginili. Oči so bile —. Poznal je tako svetlikanje, dovolj dolgo se je že klatil po divjem zapadu, vedel je, da se živalim in tudi ljudem svetijo oči v temi, vedel pa tudi, da je tako svetlikanje nevarno, da pomeni sovražnika, ki zalezuje —.

Rahlo, pa krepko se je pognal naprej in se zavalil na stran. Tisti, ki ga je opazoval, bi se pognal na kraj, kjer ga je trenutek prej videl, in bi ga zgrešil.

In ni se zmotil. Na kraju, kjer je videl oči, je zaropotalo, kot da je nekdo skočil. Službujoči častnik je pristopil.

"Kdo je?"

"Jaz, Veliki medved."

"A — Indijane? Zakaj ne spiš?"

"Tule se je plazil človek, videl sem ga, zbežal mi je. Nič do- brega ne kani."

"Kam je zbežal?"

"Naprej tja, kjer spi cornel s svojimi ljudmi. Najbrž je bil cornel sam, ki se je tod plazil."

"Pshaw —! Čemu bi se naj bil plazil —? Lezi in ne moti nas!"

"Legel bom. Pa kriv ne bom, če se je kaj zgodilo!"

Častnik je vlekel na uho, pa nič se ni genilo. Pomiril se je, najbrž, si je mislil, da se je rdeč- kar zmotil.

Ura ali kaj je minila, ko ga je poklicala straža.

"Sir," je dejal mož na pred- njem krovu, "ne vem, kaj je, pa ladja se pogreza —. Voda ob zunanji steni se dviga —."

"Neumnost —!" se je smejal častnik.

"Pa sami pogledjte!"

Častnik se je sklonil čez ograjo, pogledal in besede ni rekel. Skočil je v kapitanovo ka- bino.

Čez dve minuti sta oba pri- hitela na krov in posvetila čez ograjo. Še več luči sta prižgala in zlezla v medkrovje. Trampi so se umaknili in se porazdelili po vsem krovu. Kmalu nato je prihitel kapitan spet na krov in z dolgimi koraki stopil h krma- rju.

Cornel je ostro opazoval polo- žaj.

"Noče vznemiriti potnikov —! Ampak videli bode, pristali bomo!"

In prav je povedal.

Tiho je zbudil častnik delavce in mornarje, ladja je krenila k bregu. Brez vsakršnega nena- vadnega ropota pa le ni šlo, krovski potniki so se zbudili in tudi iz kabin so prihiteli ljudje.

"Kaj se je zgodilo?" so križem popraševali. "Zakaj plovemo k bregu —? Ali je že Fort Gibson blizu?"

(Dalje prihodnjič.)

VESTI IZ SLOVENIJE

Oktet bratov Pirnat

Ob 15-letnici okteta bratov Pirnat iz Jarš je bil 24. novem- bra 1972 v Domžalah koncert narodne in umetne pesmi. Poleg imenovanega okteta so sodelo- vali še okteti: Šentjernejski, Go- riški, Briški in Jelovica.

"Podoba Ljubljane"

Društvo likovnih samorastni- kov iz Ljubljane, ima 50 članov, je 25. novembra v dvorani Po- krajinskega zavoda odprlo ko- lektivno razstavo svojih članov pod skupnim naslovom "Podoba Ljubljane".

Iz kapele dvoranica

Eksperimentalno gledališče "Glej" ima novo dvoranico v Lichtenurnu. Je to nekdanja kapelica v tem zavodu, ki ga je komunistični režim spremenil v dijaška doma Ivana Cankarja in Anice Černjeve. V dvoranici ima ob petkih, sobotah in nede- ljah prostor tudi disco klub Po- ljane.

Gledališče "Glej" je v prvi premieri postavilo na oder epo- dejanko sodobnega holandskega avtorja Lodewijka de Boera "Kopja", ki ima dve vlogi. Drama je zelo zapletena ter po- pisanju kritikov igralca Radko

Polič in Milena Zupančičeva ni- sta mogla kaj posebnega poka- zati.

Nova opekarna

V Ljubecni pri Celju so 27. nov. 1972 odprli novo opekarno, ki bo letno izdelala 25.000.000 opek. Opekarna Ljubecno bo skupaj s starim obratom mogla izdelati 57 milijonov opek.

Ce bodo v novi tovarni uvedli še eno izmeno, bo produkcija še bolj narasla. Novi obrat s po- sloppjem in opremo je stal 28 mi- lijonov dinarjev.

Manj vina

Na Bizeljskem in obronkih Orlice so letos pridelali precej manj vina, razen tega pa je ka- kovost podpovprečna. Ker so se kmetje bali slabega vremena, so s trgatvijo pohiteli. A so ime- li precej nevarnosti, ker mošt ni hotel vreti.

Domnevalo, da nevtetje mo- šta poleg drugih razlogov po- vzroča pomanjkanje mikroflo- re na grozdju, ker so nova škropi- tako temeljita, da uničijo mi- kroflo- ro, ki je potrebna za vret- je. Kljub slabi vinski letini je odkupna cena vina višja kot lani.

V železnih manjka lesa

V tovarni Alpes so ostali sko- ro brez hlodovine, ker privatni lastniki ne dobavljajo lesa, iz družbenega sektorja pa tudi ne dobe skoro nič. Privatni lastni- ki gozdov ne sekajo, ker se jim ne izplača. Za meter hlodovine dobe 220 dinarjev, od tega pa morajo odšteti za razne davšči- ne kar 140 din.

V Alpesu, kjer izdelujejo po- hištvo, so poslali posebno pismo pristojnim oblastem, v katerem se zavzemajo za zmanjšanje davščin, da bodo kmetje imeli vsaj nekaj dobička od prodaje lesa.

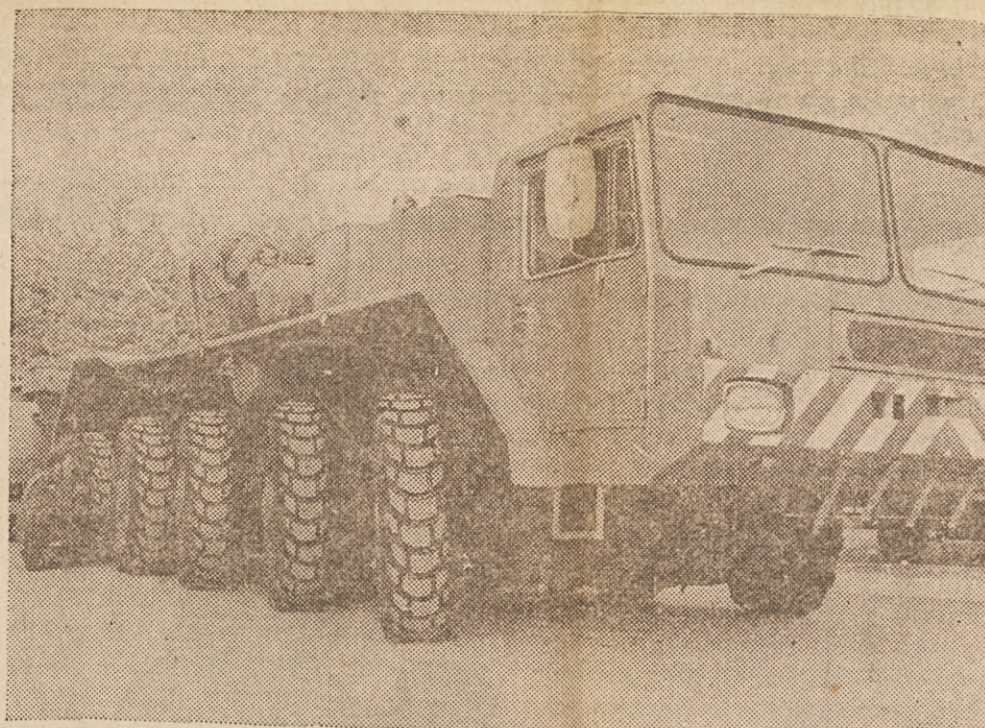
ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
K RASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

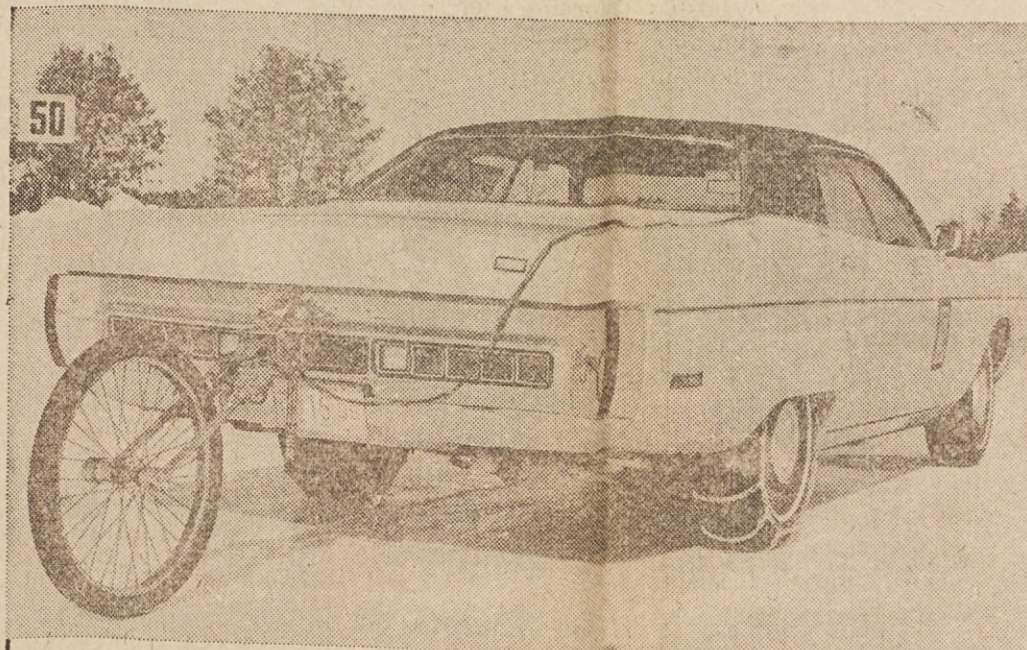
PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue 431-0628

ZA IZREDEN TOVOR — Na sliki vidimo tovornjak s 16 kolesi na petih premakljivih oseh spredaj in na treh zadaj. Tovornjak je težak 96 ton in ima motorje s skupno 530 konjskih sil. Prevaža žerjav, ki je sposoben dvigniti 400 ton. Slika je bila posneta v Lau- fu na Nemškem.

CHAINED UP AND READY TO GO—This test car is "chained up" and ready for a run at the National Safety Council's winter test site in Stevens Point, Wisconsin. The trailing "fifth wheel" is used to make precise measurements of both speed and distance.

This annual research and testing program has evaluated the performance of a wide variety of vehicles, tires, tire chains, and other equipment on glare ice. Sponsors of this cooperative program, the National Safety Council's Committee on Winter Driving Hazards is composed of some 40 representatives of the automotive industry, equipment manufacturers, universities, insurance companies, state and federal governmental agencies and safety organizations. With few exceptions this Committee has sponsored a winter testing program every year since its inception more than 30 years ago.

JUDA ISKARIJOT — Za vlogo Juda Iskarijota v filmu "Jezus Kristus", ki ga snemajo v Izra- elu, so izbrali igralca Carla Andersona.

Atomsko srce do l. 1980

Ker zdravniki s presajanjem src niso imeli trajnih uspehov, so se lotili izdelovanja in preizkušanja umetnih. V tem so toliko napredovali, da napove- dujejo, da bodo umetna srca na atomski pogon na razpologo že do konca tega desetletja. Tako je izjavil ravnatelj ameriškega zavoda za srce in pljuča Theo- dor Cooper na konferenci čas- nikarjem. Cooper je istočasno povedal, da je uspelo njegovim sodelavcem izdelati ne samo a- tomski pogon za srce, ampak tudi srce samo, ki se da vdlati v človeška prsa in ga telo ne od- kloni. Vse to so že preizkusili na živalih.

Atomski pogon so najprej pre- izkusili v mestni bolnišnici v Bostonu, Mass., kjer je črpalka na atomski pogon za pet ur prev- zela delo levega srčnega preka- ta. Pred tem poskusom so iz- vedli obsežne preizkuse, da so dokazali, da je atomski pogon popolnoma varen. Dokazali so, da se kapsula z radioaktivnim plutonijem 238 tudi pri nesreči ne poškoduje. Pogon daje maj- čken parni stroj, ki prejema svo- jo energijo od plutonija.

Umetno srce so prej dva dni preizkušali na teletu, vendar z električno energijo. Prevzelo in vršilo je brezhibno vse delova- nje naravne črpalke. Mali kom- puter sproti prilagaja delova- nje umetnega srca potrebam te- lesa.

Najtežja je bila naloga, najti snov, ki je telo ne bi odklonilo. Odpor človeškega telesa proti sprejemu tujega telesa, je bil doslej največji vzrok kratko- trajnih uspehov pri presajanju človeških src. Ameriški znan- stveniki so tudi to nalogo zado- voljivo rešili. Za izdelavo čr- palke (umetnega srca) so pora- bili dacron, ki ga telo sprejem- nika prevleče z neko tkanino (mreno) in se mu ne upre.

Polna zaposlitev v ČSR

Tudi Češkoslovaška se trudi, da bi premagala pomanjkanje delovnih moči z najemanjem tu- jih delavcev. Sedaj že dela v če- ški tekstilni industriji 30.000 Po- ljakov, do l. 1975 jih bo 50.000. Čehi bi radi pridobili Jugoslo- vane za svojo gradbeno indu- strijo. Do leta 1975 bi jih lahko zaposlili 100.000 v tej stroki.

Do sedaj so vsa pogajanja spodletela zaradi preizkusnih plač. Jugoslovani zahtevajo enake po- goje kot pri gradnji steklarne Nevi Bor in plačilo v dolarjih, pri čemer se je obračunaval dol- lar dvakrat tako visoko, kot je njegov uradni tečaj. Delavci so

poslali domov dve tretjini za- služka. Sedaj ponujajo Čehi po- lovico manj, Jugoslovani pa pra- vijo, da na te pogoje lahko ča- kajo.

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Help Wanted — Female

Cleaning and Ironing
Housekeeper. — Nice area.
Good salary.
Call 371-1450

—(3)

HELP WANTED Office Cleaning Part Time 398-5310

(6)

ŽENSKA DOBI DELO
Iščemo zanesljivo in dobro žen- sko za varstvo otrok. Od 3 po- poldne do 11:30 zvečer.
V okolici sv. Vida
Kličite pred 3 pop. 881-3095

—(4)

Female help wanted
General house cleaning lady
wanted, willing worker, one day
each week, east side. Will pro- vide transportation. Best pay.
371-5548

—(6)

Male Help Wanted

Delo na strojih "Drill Press"
Tovarniška izkušnja
priporočljiva
RISHER IN KOMPANIJA
27011 Tungsten cesti v Euclidu
Kličite 732-8351

(6)

MALI OGLASI

V najem
Oddamo stanovanje, 2 sobi in
kopalnico, starejši osebi čez 45
let. Blizu vsega na Broadview
Rd. Kličite 749-6765.

(3)

Looking for work
Looking for work in galva- nizing. 5 years experience.
Either full or part time. Write
to Julia Crnoga, 1220 E. 61 St.
Cleveland, O. 44103.

—(4)

V NAJEM
4-sobno stanovanje na tretjem
nadstropju se odda samo odras- lim brez živali. Opremljeno ali
ne. Grovewood okolica.
Kličite 481-3924

(4)

Pohištvo naprodaj
Pohištvo za 4 sobe, pralni
stroj, dishwasher, vsa komple- ta oprema. Kličite zvečer 431-
9673.

—(4)

V najem
Odda se štiri sobe spodaj, na
E. 157 blizu Waterloo Rd.
Kličite 531-6078

(4)

V NAJEM
Soba se odda poštenemu moške- mu srednje starosti ali starej- šemu. Si lahko kuha. V lepem
okolju. 1189 E. 176 St.
(4)

—(4)

POZOR!
Če je pokvarjen vaš radijski
sprejemnik, magnetofon, gramo- fon, potem pokličite kjer bodo
vaši sprejemniki popravljeni z
polno garancijo in dostavljeni
na Vaš dom. Kličite od 2 do 3
popoldne. 486-5344

—(4)

V NAJEM
3-sobno opremljeno stanovanje
se odda ženski srednje starosti.
Na 958 E. 77 St.
Kličite 881-8183

—(3)

Carst Memorials Kraška kamnoseška obrt

EDINA SLOVENSKA IZDELOVAL- NICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. 481-2237

Stanovanje oddajo
4-sobno stanovanje oddajo v
senklerski slovenski okolici pa- ru ali posamezniku. Na novo
dekorirano. Kličite po 5. popo- ldne 731-9431.

(5)

Boleslav Prus:

STRAŽA

"Po navadi kakor vedno, kadar je pijana," je odvrnil kmet. "Židu gre na roko, pa misli, da lahko ta stori, kar le hoče."

Ko je nastopila noč, je šel Polž zopet na hrib pogledat na taborišče Nemcev. Ljudje so se bili že skrili v platnena bivališča, živina pa med čveterokot vozov in samo krdelo konj se je paslo na travniku, nedaleč od jarka. Včasih je močnejše zasvetil plamen v dogorevajočih ognjih, včasih je zahrskal konj, ali se je razlegalo klicanje utrjenega čuvaja.

Polž se je vrnil v bajto. Vrgel se je na postelj, toda ni mogel zaspati. Tema mu je vzela energijo, torej je z grozo premišljeval: ali se bo mogel sam, daleč od ljudi, upirati tolikemu številu Nemcev?"

"Napadejo me lahko... začgo!..." je menil, preobračaje se po postelji.

Medtem je okoli polnoči zaslišal oddaleč pok puške. Skočil je pokonci. Strel zadoni drugič. Kmet je stekel na dvorišče in našel ondi prestrašenega Ovčarja. Za vodo so se razlegali kriki, kletve in topotanje konj.

Polagoma se je hrup polegel, toda v taborišču niso spali do solnčnega vzhoda. Drugi dan je pa zvedel Polž od naselnikov, da so se neki ljudje prikradli do njihove črede. Kmet se je začudil.

"O taki umetnosti," je dejal, "se pri nas še ni slišalo."

"Ker so vaši konji zaprti," je odvrnil eden naselnikov. "Najbrže so hudodelci računali na to, da mi, utrjeni od pota, zaspiamo. Toda mi ne zaspiamo!" je dodal, smeje se.

Vest o napadu na tabor naselnikov se je raznesla po okolici, povečana v vsaki vasi z novimi dodatki. Govorili so, da je nastala družba konjskih tatov, ki ukradene konje prodaja tja na Prusko, da so se Nemci celo noč bojevali z njimi in jih celo par ubili. Govorica o tem je prišla po nekaj dneh do ušes straževodja, ki je zapregel tolsto kobilo v voz, vzel iz čumnate sodček, od žene nekaj vrečic in... odšel na zasledovanje.

Nemci so ga sprejeli v taborišču z izvrstnim brinovcem in pečeno gnatjo, Friderik Hamer je pa pojasnil, da sta se h konjem, kolikor je on spoznal, prikradla dva človeka, ki sta bila poprej v graščini, ki sta pa sedaj brez dela: Jaka Suknjar, bivši kočijaž, in Janez Rogač, strežaj.

"Sedela sta že v zaporu," je rekel straževodja, "za tatvino kljuk in vratic od peči. No, prišla sta vun, ker ni bilo dokazov... Kdo od vas je pa streljal na nju?" je dodal čez hip. "Ali ima dotični dovoljenje za orožje?"

Ko je videl Hamer, da postaja stvar resna, je peljal straževodjo za taborišče in mu dal zaželjena pojasnila, ki so ga tako zadovoljila, da je kar odšel. Priporočil je še čuječnost nad konji in ponovil, da naj naselniki, ki nimajo dovoljenja ne nosijo orožja.

"Pa boste kmalu zidali hišo?" je vprašal straževodja pri odhodu.

"Čez mesec dni bi moralo že stati naše poslopje," je odvrnil Hamer.

"Prav dobro!... prav lepo!... Takrat ga bomo zalili."

Od naselnikov se je podal straževodja v graščino, kjer se je pegasti pooblaščenec Hirsoldov tako razveselil njegovega prihoda, da je postavil buteljko krimskega vina. Toda na vprašanja, tičoč se tatvine, ni mogel dati nobenega pojasnila.

"Ko sem jaz, gospod," je pravi žid, "slišal, da streljajo, sem takoj zgrabil z eno roko eno samokres, z drugo pa drugo samokres in celo noč nisem zatislil očesa, ker sem se bal, da me ne napadejo."

"Ali imate dovoljenje nositi samokresa?"

"Seveda ga imam."

"Za dva?"

"Drugi je pokončan in jaz hodim z njim samo za parado."

"Koliko imate pa delavcev sedaj?"

"Teh, ki hodijo okoli gozda? ... Včasih jih je bilo po sto in več, navadno pa osemdeset. Kakor pride."

"Potni listi so v redu?"

Pooblaščenec je takoj dal odgovor na vprašanje radi potnih listov, nakar se je straževodja poslovil od njega. Sedši na voziček, je rekel:

"Dobro pazite, kajti ko se je začelo v vasi hudodelstvo, ne prizanesite nikomur. Če se pa kaj zgodi, pa najprej obvestite mene," je dodal.

Zadnje besede so tako prestrašile pooblaščenca, da je še tisto noč vzel v svojo pisarno ona dva žida, ki sta dotadaj spala v graščini.

Od graščine je obrnil straževodja kobilo proti Polževi bajti. Gospodinja je ravno vsipala kašo v lonček, ko je stopil v izbo debeli stražnik.

"Hvaljen bodi..." je dejal. "Kaj je novega?"

"Pravzaprav nič, na večne čase," je odvrnila Polževka.

Straževodja se je ozrl po izbi.

"Kje je vaš?"

"Kam se je neki djal? Steci Andrejček po očeta."

"Lepo pšeno. Tako vi sami pridelate?"

"Seveda."

"Vsujte mi no iz lončka v vrečico, vam pa vrnem, ko drugič pridem."

"Pa prejšnjo vrečico imate?"

"Na vozičku je. Morda mi prodaste eno kuro?"

"Lahko."

"Kar zberite si jo, pa jo spravite na voziček pod kozla."

Vstopil je Polž, žena pa je hitela izvršiti naročila.

ČEMU NE PRIJAZNO? — Vsakdo ima rad prijaznega človeka in prenese celo grajo lažje od njega kot od nekoga, ki se grdo drži. Tega nemara tale policajka, ena od 10, ki so jih v zadnjem času vključili v policijo v Manili na Filipinih za prometno službo, ne ve.

"Niste nič slišali, gospodar, kdo je hotel Nemcem ukrasti konje?" je vprašal straževodja.

"Kaj jaz vem," je odvrnil Polž, skomizgaje z rameni. "Slišal sem, da so parkrat ustrelili ponoči, drugi dan so pa govorili, da je nekdo pogledal h konjem. Kdo, tega pa ne vem."

"V vasi govore, da sta bila Jaka Suknjar in Janez Rogač."

"Tega ne vem. Slišal sem, da iščeta dela, pa ga ne moreta dobiti, ravno zato, ker sta sedela za hudodelstvo."

"Vodke nimate? Prah tako peče v grlu..."

Polž mu je podal vodke in kruha s sirom. Straževodja je izpil, se malo odpočil, nazadnje se je pripravil k odhodu.

"Vi tu, za vasjo," je dejal pri slovesu, "morate biti pazni, kajti lahko vas okradejo, ali pa vas same obdolže hudodelstva."

JOS. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: 361-0583

COLLINWOODSKI URAD

452 E. 152nd STREET

Tel.: 481-3118

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

LAST YEAR IN HISTORY

NAJZALSA SPREDAJ — V čolnu je zbran cvet deklet Tajske, njih kraljica sedi spredaj in nosi napis, ko se vozijo po Chao Phraya reki za tekmo kakih 20 milj jugovzhodno od Bangkoka.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan pregledjva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

1888

1973

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI

MOJEGA LJUBLJENEGA SOPROGA

Marka Pirscl

ki je umrl 4. januarja 1970. leta.

V treh letih, odkar si me zapustil, sem Te nešteto krat potrebovala, v teh treh letih sem reševala solze grenke prelivala. In če bi ljubezen moja do Tebe govorila, ne bi nikdar Te črna zemljica krila!

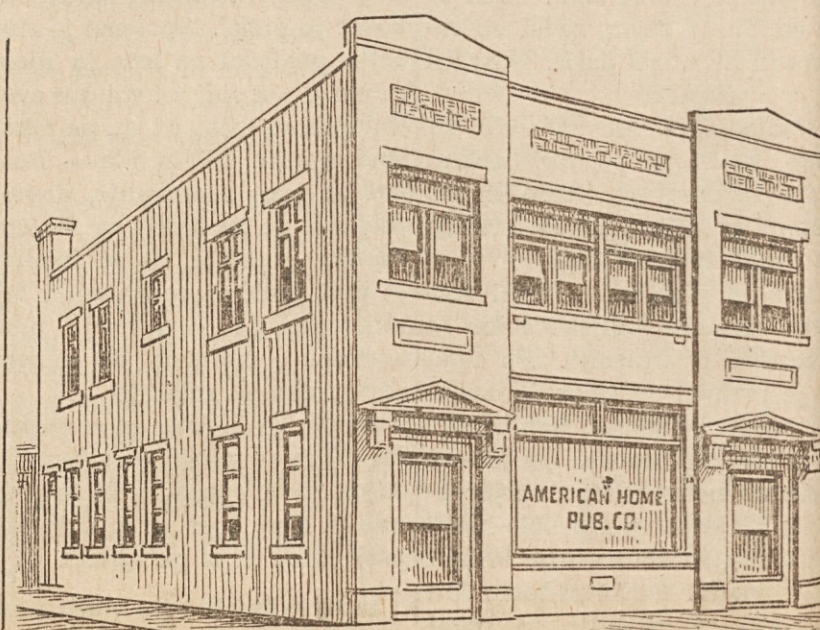
Dokler si bil živ sem vedno Te ljubila in mrtvega Te ne bom nikdar pozabila. V mojem srcu je vedno skriven prostor za Tebe, ne bi nikdar drug izpolniti ne more!

Zalujoca:

Tvoja žena, ki Te ljubi.

Brat Pavle v starem kraju.

Cleveland, Ohio, 4. januarja 1973.

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZVANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

MOTORNE SMUČI V ZSSR — V ZDA in v Kanadi so "snežni avtomobili" postali velika moda. V ZSSR so izdelali "motorne smuči", kot jih vidimo razstavljene v Moskvi na razstavi "dosežkov mladih ljudi". Motor ima 18 konjskih sil in smuči dosežejo 38 milj brzine na uro.